

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

25.4.2024

Kosketusvarotoimet asumispalveluyksikössä

Asumispalveluyksiköillä tarkoitetaan pitkäaikaista hoivaa ja huolenpitoa antavia yksiköitä, kuten yhteisöllinen asuminen, palveluasuminen ja tehostettu palveluasuminen.

Tavanomaisia varotoimia tulee noudattaa kaikkien asukkaiden hoidossa. Tavoitteena on estää kosketuksen välityksellä tarttuvien mikrobien leviämistä työntekijöiden, asukkaiden ja ympäristön välillä. Kosketusvarotoimilla pyritään tehostamaan tavanomaisia varotoimia.

Kosketusvarotoimisuojautumista noudatetaan asumispalveluyksiköissä esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- Oksennus-ripulitautioireisia asukkaita hoidettaessa, kunnes asukas on ollut oireeton 2 vrk. (esim. noro- ja rotavirusten aiheuttamat taudit sekä Clostridioides difficile -ripuli)
- Moniresistentin mikrobin kantajan hoidossa esim. MRSA, ESBL klebsiella pneumoniae. VRE, CPE, MDR-Pseudomonas, MDR Acinetobacter baumannii. (Huomioidaan, että ESBL E. coli-kantajat hoidetaan tavanomaisin varotoimin.)
- Syyhy-, täi, tai kihomatotartunnan saaneen asukkaan hoidossa
- Hoidettaessa asukkaita, joilla on runsaasti erittävä absessi, haava- tai ihoinfektio

Tarvittavat varotoimet voit tarkistaa ohjeesta Varotoimiin liittyvät toimenpiteet. Huomioidaan, että varotoimet eivät saa huonontaa asukkaan hoidon laatua.

Kosketusvarotoimien toteuttaminen

Asukashuone

- Varotoimet merkitään yksikössä sovitulla tavalla tiedonkulun varmistamiseksi.
- Asukkaalla tulisi olla oma huone, jossa on WC ja suihku tai nimettynä oma WC-tila. Jos asukkaalla ei ole omaa suihkua, yhteisen kylpyhuoneen/saunan käyttö päivän viimeisenä.
- Asiakirjoja tai tietokonetta ei viedä asukkaan huoneeseen.

Käsihygienia

Huolehdi tarkasti käsihygieniasta, koska kosketuksen kautta tarttuvat mikrobit leviävät tavallisimmin käsien välityksellä. Käsikorut ja rannekello riisutaan työvuoron ajaksi.

Desinfioi kädet huolellisesti:

- asukashuoneeseen mennessäsi ja sieltä poistuessasi
- ennen suojakäsineiden pukemista ja niiden riisumisen jälkeen
- ennen ja jälkeen asukkaaseen koskemisen
- ennen ja jälkeen aseptisen toimenpiteen. Vaihda puhtaat suojakäsineet ja desinfioi kädet juuri ennen aseptista toimenpidettä.
- kädet pestään nestesaippualla vain, kun ne ovat näkyvästi likaantuneet tai tahriintuneet eritteillä.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

25.4.2024

Oksennus-ripulitautia ja syyhyä sairastavien asukkaiden hoitamisen jälkeen toteutetaan aina käsien saippua-/ vesipesu (vähintään 60 sekuntia) ja desinfiointi. Lisätietoa ohjeessa Käsihygieniä.

Suojaimet

Suojainten säilyttäminen

Suojainten tarkoitus on estää työntekijän käsien ja työasun likaantuminen ja mikrobikontaminaatio, sekä suojata asukasta tartunnoilta. Säilytä suojaimet suojassa pölyltä, roiskeilta ja tarpeettomalta koskettelulta. Avatut suojakäsinelaatikot tulee säilyttää helposti saatavilla. Käsineitä tulee olla myös asukashuoneessa, jotta voit vaihtaa käsineet siirtyessäsi puhtaampaan työvaiheeseen. Käsittele suojaimia desinfioiduin käsin.

Suojaimet puetaan ja riisutaan asukkaan huoneessa. Suojaimet sijoitetaan huoneen ulkopuolelle Oksennus-ripulitautia (esim. C. difficile, Noro) sairastavien asukkaiden hoidossa.

Suojakäsineet

Käytä suojakäsineitä asukashuoneessa työskennellessäsi. Huomioi suojakäsineiden vaihtotiheys, vaihda käsineet siirtyessäsi puhtaampaan työvaiheeseen. Riisu tai vaihda käsineet heti käyttötarpeen loputtua, jotta et kontaminoi ympäristöä likaisilla suojakäsineillä.

Oksennus-ripulitautia (esim. C. difficile, Noro) tai syyhyä sairastavien asukkaiden hoitamisen ja suojainten riisumisen jälkeen toteutetaan käsien saippua-/ vesipesu ja desinfiointi. Pese ja desinfioidu kädet ennen asukashuoneesta poistumista. Lisätietoa ohjeessa Suojakäsineiden käyttöohje.

Suojaesiliina tai -takki

Käytä suojaesiliinaa tai -takkia hoitotoimenpiteissä ollessasi kosketuksessa asukkaaseen, vuoteeseen tai vuodevaatteisiin. Oksennus-ripulitautia sairastavan asukkaan hoidossa suositellaan suojatakin tai hihallisen suojaesiliinan käyttöä. Pue suojaesiliina tai -takki juuri ennen käyttötarvetta ja riisu se heti käyttötarpeen loputtua. Älä poistu asukashuoneesta suojaimet päällä. Riisu suojaimet asukashuoneen roska-astiaan käytön jälkeen.

Kirurginen suu-nenäsuojus, silmäsuojus

Käytä kirurgista suu-nenäsuojusta ja tarvittaessa myös visiiriä tai suojalaseja, mikäli sinulla on vaara saada eriteroiskeita kasvoille. Käytä kirurgista suu-nenäsuojusta oksennus-ripulitautia sairastavaa asukasta hoitaessasi sekä eritteitä tai asukashuonetta siivotessasi. Lisätietoa ohjeessa Suojainten oikea käyttö.

Pisto- ja viiltotapaturmien ehkäisy

Laita pistävät ja viiltävät esineet suoraan särnäisjäteastiaan, jota säilytetään asukashuoneessa. Lisätietoa ohjeessa Pisto- ja viiltotapaturmien välttäminen.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

25.4.2024

Eritetahrat

Eritetahradesinfektioon tarvittavat välineet säilytetään asukashuoneessa turvallisessa paikassa. Lisätietoa ohjeessa Eritetahradesinfektio.

Hoito- ja tutkimusvälineet

Asukkaan henkilökohtaiset tutkimus- ja hoitovälineet säilytetään asukashuoneessa ja huolletaan heti käytön jälkeen. Älä laske hoito-/tutkimusvälineitä asukkaan sängylle. Hoidossa käytettävien välineiden tulee olla desinfiotavia tai kertakäyttöisiä. Käyttämättä jääneet avatut kertakäyttöiset hoitotarvikkeet laitetaan jätteisiin. Avaamattomat pakkaukset pyyhitään pinnoilta desinfiointiaineella. Lisätietoa ohjeessa Tutkimus-, hoito- ja apuvälineiden desinfektio hoitoyksiköissä.

Apuvälineet

Pidä apuvälineet asukkaan henkilökohtaisessa käytössä. Puhdista apuvälineen kosketuspinnat, kuten kahvat tai käsinojat, vähintään kerran päivässä ja koko apuväline säännöllisesti esim. kerran viikossa siivouksen yhteydessä ja aina jos niissä on näkyvää likaa.

Kuntoutus- ja virkistystoiminta

Potilaan kuntoutuminen tulee turvata. Hoidon laatu ei saa kärsiä kosketusvaroimista. Fysioterapeutti käyttää lähikontaktissa samoja suojaimia kuin hoitohenkilökunta. Pyyhi välineet ja hoitopöytä heti käytön jälkeen pintadesinfiointiaineella. Pese ja desinfioi vettä ja lämpöä kestävä välineet huuhteludesinfiointilaitteessa.

Moniresistentin mikrobin kantaja saa liikkua ulkona, osallistua päivä- ja virkistystoimintaan sekä harrastuksiin. Ohjaa tai avusta asukasta hyvän käsihygienian toteuttamisessa. Huolehdi, että asukkaalla on puhtaat vaatteet hänen liikkuessaan yleisissä tiloissa. Askarteluvälineet puhdistetaan pesevällä desinfiointiaineella. Haavat tulee olla peitettynä ja sidokset siistejä. Suihkuta ja saunota asukas viimeisenä.

Oksennus-ripulitautia sairastavat asukkaat eivät voi osallistua viriketoimintaan, eivätkä liikkua yhteisissä tiloissa varotoimien aikana.

Ruokailu

Ruokailu tapahtuu joko omassa huoneessa tai muiden kanssa yhteisessä tilassa. Kaikki ruokailijat desinfioint kädet. Käytettyjä astioita ja ruokailuvälineitä käsitellään kertakäyttöisin suojakäsinein. Astiat pestään normaalisti. Ei kertakäyttöastioita.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

25.4.2024

Lääkehoito

Jos lääkkeenantovälineitä (insuliinikynät, silmätippapullot jne.) ei voi säilyttää asukkaan huoneessa, ne tulee pyyhkiä pintadesinfektioaineella ennen huoneesta pois vientiä.

Moniresistentin mikrobin -kantajan infektioiden antibiootihoidon tarpeellisuus on arvioitava tarkkaan. Mikäli hoito on tarpeen, tulee potilaan tilassa tapahtuvat muutokset kirjata huolellisesti. Antibioottia valittaessa on huomioitava mikrobin antibioottiherkkyys ja käytettävä lääkettä, joka ei luo resistentiä mikrobia suosivaa valintapainetta. ESBL-kantajan infektiot hoidetaan aina bakteerin herkkyysmäärittämisen mukaan mahdollisimman kapeakirjoisella antibiootilla.

Asukkaiden ja vierailijoiden ohjaus

Ohjaa ja tarvittaessa avusta asukasta toteuttamaan hyvää käsihygieniaa. Asukkaan käsien tulisi olla puhtaat hänen liikkuaan yleisissä tiloissa. Ohjaa vierailijoita noudattamaan hyvää käsihygieniaa ja desinfioimaan kädet ennen asukashuoneeseen menemistä ja sieltä lähtiessä. Vierailuja asukkaan luona ei saa rajoittaa. Omaiset käyttävät suojaimia hoitoon osallistuessaan ohjauksen jälkeen.

Oksennus-ripulitautia sairastavien asukkaiden hoidossa:

- Pese tai ohjaa asukasta pesemään ja desinfioimaan kädet ennen ruokailua ja WC- käyntien jälkeen.
- Suositellaan, että asukas ei liiku oman huoneensa ulkopuolella oireiden aikana eikä kahteen vuorokauteen oireiden päättymiseen jälkeen.
- Ohjaa vierailijaa pesemään ja desinfioimaan kätensä huolellisesti vierailun jälkeen.

Tiedottaminen

Tieto kosketusvarotoimista kirjataan potilaskertomukseen. Henkilökohtainen opastus on tarpeen varotoimien kanssa satunnaisesti tekemiseen joutuville. Tieto kosketusvarotoimista välitetään aina hoitopaikan vaihtuessa. Sairaankuljetukselle ilmoitetaan kosketusvarotoimista. Henkilöautossa tai taksissa ei ilmoitusvelvollisuutta.

Pyykkihoidto

Käytä likapyykkiä käsitellessäsi samoja suojaimia kuin asukkaan lähihoidossa. Oksennus-ripulitautia sairastavan pyykkiä käsitellessäsi, käytä suojatakin ja käsineiden lisäksi kirurgista suu-nenäsuojusta. Käsittele pyykkiä varovasti, ettet pölyytä mikrobeja ilmaan. Kerää pyykki asukashuoneessa olevaan pyykkipussiin. Älä laske pyykkiä lattialle. Pakkaa kostea pyykki niin, ettei kosteus pääse pyykkipussista läpi.

Jos peset asukkaan pyykkiä omissa yksikössä, pese pyykki omana koneellisenään mahdollisimman pian. Pyykki pestään tavalliseen tapaan vaatteiden suosituslämpötilassa. Ihoa

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

25.4.2024

vasten olevien vaatteiden tulisi kestää pesu 60 °C. Mikäli peset pyykkiä matalammassa lämpötilassa, lisää tekstiilien pesuaineen sekaan peroksygeeni desinfektioainetta (esimerkiksi Erisan Oxy+) tai pese pyykki desinfiiovalla tekstiilien pesuaineella. Tarkista pyykinkäsittelyohjeet. Varotoimiin liittyvät toimenpiteet.

Mikäli lähetät pyykin pesulaan, noudata pesulan antamia ohjeita pyykin pakkaamisesta.

Sauna- ja pesutilat

Kosketusvarotoimin hoidettavan asukkaan suihkutusta ja saunotusta pyritään sijoittamaan järjestyksessä viimeiseksi. Ellei se onnistu, hän käy vuorollaan yksin. Mikäli kenellä tahansa asukkaalla on infektoitunut haava, ei saunomista suositella. Suihkutuoli ja -laveri, sekä pesutilat kastuneilta osin desinfioidaan käytön jälkeen desinfektioaineella ennen seuraavaa käyttäjää.

Lauteilla ja pukuhuoneessa käytetään muovitettuja, kertakäyttöisiä laudeliinoja. Sauna siivotaan tavanomaiseen tapaan. Saunan tulee kuivua käytön jälkeen. Suositeltavin tapa on saunan kuivaaminen kuumentamalla. Pesuhuoneen siivouksessa käytetään desinfektioainetta. Tarkista aineen lämpötilasoveltuvuus saunan pesuun.

Siivous

Kosketusvarotoimin hoidettavan asukkaan huone siivotaan viimeisenä, jos mahdollista. Käytä siivouksessa samoja suojaimia kuin asukkaan läihoidossa. Käytä huonekohtaisia siivousvälineitä ja huolla ne käytön jälkeen joko huuhtelu-desinfektioalaitteessa tai pyyhkimällä desinfektioaineella. Huomioidaan erityisesti kosketuskohtien huolellinen puhdistaminen, myös apuvälineiden kosketuspinnat. Pese WC- ja pesutilat päivittäin ja aina tarvittaessa.

Epidemiaa epäiltäessä yleisten tilojen, etenkin tavallisimpien kosketuspintojen pyyhkimistä tehostetaan. Lisätietoa siivouksessa käytettävistä aineista ja suojautumisesta ohjeessa. Varotoimiin liittyvät toimenpiteet. Katso tarvittaessa lisäohjeita puhtauspalveluiden ohjeista.

Varotoimien päättäminen

Mikäli varotoimien tarve päättyy kesken hoitajakson, varotoimet päätetään varotoimien purkusiivouksen jälkeen. Kosketusvarotoimin hoidettu asukas käy suihkussa ja vaihtaa puhtaan asun. Lisäksi vaihdetaan vuodevaatteet mukaan lukien peitto ja tyyny. Patja ja vuodepyyhkiä desinfioidaan desinfektioaineella.